Valiokunnan lausunto YmVL 14/2020 vp– E 84/2020 vp

Ympäristövaliokunta

Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto Vuoteen 2030 ulottuvasta biodiversiteettistrategiasta - Luonto takaisin osaksi elämäämme

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto Vuoteen 2030 ulottuvasta biodiversiteettistrategiasta - Luonto takaisin osaksi elämäämme (E 84/2020 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- erityisasiantuntija Olli Ojala, ympäristöministeriö (etäkuuleminen)
- neuvotteleva virkamies Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö (etäkuuleminen)
- erityisasiantuntija Tuuli Orasmaa, maa- ja metsätalousministeriö (etäkuuleminen)
- neuvotteleva virkamies Elina Warsta, maa- ja metsätalousministeriö (etäkuuleminen)
- professori Janne Kotiaho, Luontopaneeli (etäkuuleminen)
- kansainvälisten ja EU-metsäasioiden päällikkö Tuomas Nirkkonen, Metsäteollisuus ry (etäkuuleminen)
- ympäristöjohtaja Liisa Pietola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry (etäkuuleminen)
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry (etäkuuleminen)
- luonnon- ja riistanhoitopäällikkö Ere Grenfors, Suomen Metsästäjäliitto (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- WWF Suomi

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

EU:n komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon Vuoteen 2030 EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme COM(2020) 380 final. Se on komission Euroopan vihreän kehityk-

sen ohjelman (European Green Deal) aloite. Se on komission esitys globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n toteuttamiseen ja osa taloudellista elvytysohjelmaa.

Euroopan komission tiedonannon keskeinen viesti on, että toimia luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi tulee kiirehtiä ja EU:n lainsäädännön toimeenpanon vaikuttavuutta vahvistaa. Strategian pääsisältö kattaa toimet niin luonnonsuojelualueverkoston osalta kuin ekologista kestävyyttä lisäävät toimet suojelualueverkoston ulkopuolella eri toimialojen osalta. Tavoitteena on parantaa erilaisten maa- ja vesielinympäristöjen ekologista tilaa laajalla ennallistamisohjelmalla. Tiedonanto korostaa yhteiskunnallisten rakennemuutosten välttämättömyyttä, jotka osaltaan mahdollistavat tavoitteiden toteutumisen ja varmistavat, ettei oikealla kädellä lisätä ja vasemmalla heikennetä entisestään luonnon monimuotoisuutta.

Luonnon monimuotoisus eli biodiversiteettistrategia toimii virstanpylväänä, että Euroopan luonnon monimuotoisuus on riittävän elpymisen tiellä vuoteen 2030 mennessä ihmisten, planeetan, ilmaston ja talouden hyödyksi. Komission tavoitteena on nostaa EU kansainvälisen kestävyyden standardiksi ja johtaa esimerkillä kansainvälisiä neuvotteluita sekä vaikuttaa myös globaalisti ruokajärjestelmien kestävyyden parantamiseksi. Strategian toimeenpanoa tullaan arvioimaan vuonna 2024 ja tarvittaessa esittämään lisätoimia.

Strategissa todetaan, että tavoitteiden toimeenpano edellyttää toimia niin kansalaisilta, yrityksiltä, työmarkkinaosapuolilta kuin tutkimus- ja osaamisyhteisöltä sekä vahvoja paikallisen, alueellisen, kansallisen ja Euroopan tason toimia

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto pitää komission esitystä biodiversiteettistrategiasta kunnianhimoisena ja kokonaisvaltaisena strategiana, jolla voidaan saada aikaa merkittäviä parannuksia luonnon monimuotoisuuden tilaan. Strategia on johdonmukainen osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa ja taloudellisen elvytysohjelman politiikkakokonaisuutta sekä vastaa tavoitteiltaan valtioneuvoston hallitusohjelman yleisiä tavoitteita monimuotoisuudesta. Komission tärkeimmät ehdotukset ovat suojeltujen alueiden verkon laajentaminen sekä kunnianhimoisen EU:n luonnon ennallistamisohjelman kehittäminen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kaikki EU:n politiikat edistävät Euroopan luontopääoman säilyttämistä ja ennallistamista ottaen huomioon pitkän tähtäimen kokonaiskestävyys. Valtioneuvosto pitää hyvänä yhteistyön lisäämistä EU:n Biodiversiteetti- ja Pellolta pöytään strategioilla sekä niiden toimeenpanossa.

Luonnon monimuotoisuuskadon pysäyttämiseksi on kiinnitettävä erityisesti huomiota kansainvälisen IPBES-paneelin maailmanlaajuisen biodiversiteetin tilaa koskevaan arviossa esitettyihin luonnon kantokykyä heikentäviin taustasyihin: luonnonvarojen ylihyödyntäminen, muutokset maa- ja merialueiden käytössä, ilmastonmuutos, saastuminen sekä haitalliset vieraslajit. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota välillisten muutostekijöiden, kuten kaupungistumisen, väestönkasvun ja yhteiskunnan arvo- ja talouskysymysten vaikutuksiin.

Luonnon monimuotoisuustavoitteita edistävien toimenpiteiden vaikuttavuutta ja sen seurantaa voidaan vahvistaa Euroopan laajuisilla rakenteellisia muutoksia edistävillä politiikkatoimilla. Vaikuttavuutta voidaan lisätä myös edistämällä ilmasto-, vesi-, maaperä sekä biodiversiteettipolitiikan synergiahyötyjä erityisesti maatalous- ja metsä sekä rakentamisen ja maankäytön politiikan toimenpanossa. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU toimii globaalina edelläkävijänä biodiversiteettipolitiikassa ja, että kansainväliset, EU:n omat sitoumukset ja kansallinen toimeenpano vievät samaan suuntaan.

Tavoitteena tulee olla luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä käyttö ja kehitys, joka turvaa paitsi luonnon monimuotoisuuden säilymisen myös tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet ja luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvat elinkeinot. On myös muistettava, että taakanjako jäsenmaiden kesken suojelussa ja ennallistamisessa on oltava Valtioneuvoston kannalta kohtuullinen. Valtioneuvosto korostaa, että taloudellisen toiminnan, elämisen ja asumisen tulee olla mahdollista koko unionin alueella. EU-jäsenmaiden kesken on suojelussa ja ennallistamisessa pyrittävä mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisuuteen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta priorisoituihin toimiin eri maiden lähtökohtia huomioiden.

MUUTOKSEN MAHDOLLISTAVAT TEKIJÄT

Valtioneuvosto on sitoutunut tietopohjaisen politiikkaan ja pitää tärkeänä, että eri tieteenaloja yhdistävää tieteellistä tietopohjaa edelleen vahvistetaan. Valtioneuvosto katsoo, että tavoitteiden ja toimien on perustuttava kattaviin vaikutusanalyyseihin. Toimien vaikuttavuutta on seurattava ja seurannan tulosten tulee ohjata toimeenpanoa. Eri toimijat tarvitsevat luotettavaa tietoa luonnon monimuotoisuuskadon estämisen kustannustehokkaista toimista ja niiden vaikuttavuudesta pitkällä aikavälillä.

Valtioneuvosto kannattaa komission pyrkimystä tarkoituksenmukaisen hallinta- ja seurantajärjestelmän kehittämiseksi ja pitää tärkeänä, että tieto on käytettävissä kaikilla päätöksenteon tasoilla yksityisellä ja julkisella sektorilla. Valtioneuvosto tukee komission esitystä tiedon osaamiskeskuksen perustamisesta ja ekosysteemipalveluiden arvottamisen kehittämisestä EU:ssa.

Valtioneuvosto pitää komission esitystä luonnon monimuotoisuuteen liittyvästä Uusien taitojen agendasta erityisen tärkeänä uutena avauksena. Tietoisuus- ja osaamisvajeen parantamiseksi tulee eri toimialoilla kehittää neuvontapalveluita ja koulutusta.Valtioneuvosto korostaa erityisesti, että näiden kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttaminen vaatii yhteisiä ponnisteluja ja vastuun kantamista EU:lta, sen jäsenvaltioilta, julkisilta- ja yksityisiltä toimijoilta, sidosryhmiltä ja kansalaisilta. Tämän takia on keskeistä ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden tilaa koskevan tiedon lisäksi eri alojen, alueiden ja jäsenvaltioiden erilaiset lähtötilanteet, politiikkatavoiteasetannan ristiriidat, haasteet ja mahdollisuudet sekä kestävän kehityksen sosiaaliset ja taloudelliset tekijät pitkällä tähtäimellä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä vahvistaa alueellisten ja paikallisten toimijoiden roolia sekä yhteistyötä elinkeinonharjoittajien ja maanomistajien kanssa.Valtioneuvosto näkee, että toimeenpanon lähtökohtana tulee olla lintu- ja luonto, vesipuite-, tulvaja meristrategiadirektiivien täysimääräisen täytäntöönpanon varmistaminen, joka edellyttää näiden sisällyttämisen vahvemmin osaksi kaikkia politiikkasektoreita kuten metsäpolitiikka, maankäyttö ja rakentaminen sekä EU:n yhteinen maatalous-, energia- ja kalastuspolitiikka. Lintu- ja luonto-

direktiivien liitteitä tulee päivittää tieteellisen tiedon pohjalta ottaen huomioon muutokset lajien kannoissa, levinneisyysalueissa, elinympäristöissä sekä uhanalaisuusarvioinneissa. Päivityksessä tulee tarkastella myös sosiaalista kestävyyttä.

Valtioneuvosto pitää erittäin tärkeänä riittävän rahoituksen ja erilaisten EU- ja kansallisten rahoitusinstrumenttien kohdistamista strategian toimeenpanoon tavoitteiden saavuttamiseksi. Muutettua rahoituskehysehdotusta vuosille 2021—2027 (MFF+) ja ehdotusta uudeksi elpymisvälineeksi tarkastellaan ja linjataan erikseen ehdotuksia koskevassa valtioneuvoston kirjeessä E 64/2020 vp. Komission ehdotuksen rahoituksen mitoitukseen ja rahoituksen luonteeseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta. Lisäksi valtioneuvosto pitää tärkeänä tarkastella laajemmin erilaisia muutokseen kannustavia taloudellisia instrumentteja, lisätä ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden synergiahyötyjä rahoituksessa sekä kehittää vihreitä julkisia hankintoja. Valtioneuvosto pitää tärkeänä vahvistaa rahoituksessa ilmasto- ja biodiversiteettineutraliteetti -periaatetta sekä seurannan varmistamista (proofing) luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvan haitan minimoimiseksi. Valtioneuvosto näkee, että globaalia työtä luonnon monimuotoisuuden kannalta haitallisten tukien uudelleenkohdentamiseksi tulee jatkaa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä merkittävästi vahvistaa yritysten roolia luonnon monimuotoisuustavoitteiden toimeenpanossa osana yhteiskunnan rakenteellista muutosta ja edistää tiedon integroimista toiminnan vaikutuksista luontopääomaan yritysten päätöksenteossa ja raportoinnissa.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN SUOJELU

EU:n suojelupinta-alatavoitteen kasvattaminen on perusteltua luonnon monimuotoisuuden suojelun sekä YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen puitteissa vuoden 2020 jälkeisistä tavoitteista käytävien neuvottelujen kannalta. Valtioneuvosto pitää EU-tason 30 % suojelupinta-alatavoitetta sekä maa- että merialueilla tervetulleena. Valtioneuvosto katsoo, että kansallisissa suojelutavoitteissa tulee ottaa huomioon muut suojelualueiden ulkopuolella luonnon monimuotoisuutta turvaavat alueet (OECM).

Valtioneuvosto tukee alueiden tiukalle suojelulle esitettyä EU-laajuista 10 % tavoitetta. Suojelutavoitteiden tulee olla saavutettavissa jäsenmaiden valitsemilla keinoilla ja jäsenmaiden olosuhteet huomioiden. Valtioneuvosto osallistuu aktiivisesti tähän liittyvään komission valmistelutyöhön. Pinta-alatavoitteiden lisäksi Valtioneuvosto korostaa suojelun laadun merkitystä ja maatasolla toteutettavien hyvien käytänteiden, kuten vapaaehtoisten suojelutoimien tunnistamista.

Valtioneuvosto kannattaa komission esitystä kansallisten sitoumusten esittämistä osana EU-tason kokonaistavoitteita ja osallistuu osaltaan aktiivisesti mahdollisten lisäsuojelutarpeiden sekä muiden alueperusteisten suojelukeinojen määrittämiseen kansallisesti.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että, suojelualueet kattavat luonnonmaantieteellisesti edustavasti ja alueellisesti tasapainoisesti elinympäristöjä maalla, merellä ja vesialueilla, ja että alueiden suojelumääräykset ja hoito turvaavat suojeltujen luontoarvojen säilymisen. Suojelualueista tulee muodostaa verkostomaisia kokonaisuuksia ja niiden riittävä kytkeytyvyys tulee varmistaa. Tarvittaessa kytkeytyneisyyttä parannetaan ennallistamalla elinympäristöjä. Suojelualueiden kyt-

keytyneisyyden varmistaminen on erityisen tärkeätä urbaaneissa ympäristöissä, ilmastonmuutoksen vaikutusten vuoksi ja rajat ylittävän luontoarvojen turvaamisessa.

ELINYMPÄRISTÖJEN EKOLOGISEN TILAN PARANTAMINEN

EU:n ennallistamisohjelma

Valtioneuvosto pitää merkittävänä komission ehdottamaa vuoteen 2030 ulottuvaa EU:n laajuisen eri elinympäristöjä ja lajeja sekä ekosysteemipalveluja koskevan ennallistamisohjelman laatimista. Ohjelman tavoitteena on vähentää luontopääomaan kohdistuvia haitallisia paineita, ennallistaa heikentyneitä ekosysteemejä ja varmistaa ekosysteemien hyvä tila paitsi luonnonsuojelualueverkostossa myös sen ulkopuolella. Valtioneuvosto kannattaa toimintamallia, jossa jäsenmaat esittävät sitoumuksensa EU:n kokonaistavoitteen toimeenpanossa mm. osana kansallisia luonnon monimuotoisuusstrategioita ja toimintaohjelmia.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että ennallistaminen määritellään johdonmukaisesti ja ymmärretään samalla lailla globaalisti ja EU:n sisällä. Ennallistamista koskevaa tavoitetta tulisi tarkastella osana suojelun ja kestävän hoidon ja käytön toimenpiteiden muodostamaa kokonaisuutta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä uusiutuvien luonnonvarojen ja hiilipitoisten ekosysteemien, kuten turvepeltojen ja kosteikkojen kestävän hoidon ja käytön edistämistä, millä on merkittäviä positiivisia synergiahyötyjä ilmaston lisäksi myös vesien ja luonnon monimuotoisuuden tilassa. Ennallistamis- ja suojelutavoitteiden täyttäminen ei saa heikentää ruokaturvaa tai maaseudun elinkeinojen toimeentulomahdollisuuksia.

Valtioneuvosto on sitoutunut maa- ja vesielinympäristöjen sekä maaperän tilan parantamiseen ja on viime vuosina edistynyt ennallistamiseen liittyvän kokemuksen, tietotason ja toimeenpanon osalta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että elinympäristöjen tilan parantamisen yhteydessä otetaan huomioon myös hiilinielujen ja -varastojen turvaaminen. Pääsääntöisesti tulee pyrkiä säilyttämään olemassa oleva monimuotoisuus kaikilla sen tasoilla.

Valtioneuvosto pitää hyvänä olemassa olevan EU:n luonnonsuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamista ja tavoitteiden sitomista vuoteen 2030 ja kannattaa ehdotettua tavoitetta EU:n lainsäädännöllä suojeltujen lajien ja luontotyyppien tilan parantamiseksi 30 %:lla. Ilmastonmuutoksesta johtuva elinympäristöjen tilan heikentyminen on vaikeasti pysäytettävissä. Samoin usean etenkin elinkierroltaan vaeltavan lajin eteen on tehtävä monia toimenpiteitä ja useilla eri alueilla, monen lajin osalta jopa usean eri maan alueella. Näiltä osin ehdotettu tavoite heikentymättömyydestä voi kuitenkin ollajoidenkin lajien ja luontotyyppien osalta mahdotonta saavuttaa vuoteen 2030 mennessä tai lainkaan.

Merien ja sisävesien ennallistaminen

Valtioneuvosto pitää tärkeänä vesipuite- ja meristrategiadirektiivien täyden toimeenpanon ja hyvän vesien ja meren tilan saavuttamisessa ja ylläpitämisessä. Tämä tapahtuu muun muassa vähentämällä eri sektoreiden toiminnan haitallisia vaikutuksia vesien tilaan valuma-alueella ja ennallistamalla tärkeitä elinympäristöjä. Merialueiden ja sisävesien tilan parantaminen edellyttää ensi-

sijaisesti rehevöitymisen ja rakentamisen haittojen vähentämistä tukevia toimenpiteitä useilla politiikkasektoreilla.

Valtioneuvosto pitää hyvänä vesi- ja meriluonnon ennallistamista sekä virtavesissä ekologisen virtaaman saavuttamista muun muassa poistamalla tai mukauttamalla virtaaman esteitä ja kunnostamalla kosteikkoja. Valtioneuvosto pitää hyvänä vesien hyvän tilan edistämisessä patoamisen ja vedenoton ympäristölupien tarkastelua ja tarkistamista. Valtioneuvosto kannattaa vaelluskalakantojen elvyttämistä. Valtioneuvoston mielestä jokien ennallistamisen lisäksi tulisi ennallistaa myös pien- ja latvavesiä.

Valtioneuvosto näkee, että merialuesuunnittelua ja luonnonvarojen hyödyntämistä tulee tehdä kestävästi tietopohjaisen politiikan mukaisesti. Valtioneuvosto pitää tarpeellisena säädellä merellä tapahtuvaa kalastusta ja muuta taloudellista toimintaa meriympäristölle haitallisten ja kumuloituvien vaikutusten estämiseksi ja vähentämiseksi. Laiton, ilmoittamaton ja sääntelemätön (LIS) kalastus tulee estää tehokkailla ja tarkoituksenmukaisilla toimilla. Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta pitää kalastuskuolevuus enintään kestävän enimmäistuoton tasolla. Valtioneuvosto tukee yleistä tavoitetta edistää valikoivampien pyydysten ja pyyntimenetelmien käyttöä sivusaalismäärien, erityisesti uhanalaisten lajien, vähentämiseksi sekä sivusaaliisiin liittyvän tiedonkeruun kehittämistä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä vesiviljelyn kestävyyden kehittämistä. Uhanalaisten lajien sekä luontotyyppien kannalta tärkeitä alueita tulee suojella sellaisilta meriympäristöä muuttavilta toiminnoilta, jotka olennaisella tavalla heikentävät biodiversiteettiä ja ekosysteemin toimintaa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen maatalousympäristöissä

Valtioneuvosto pitää tärkeänä edistää luonnon monimuotoisuutta maatalousympäristöissä osana kestävämpään ruokajärjestelmään siirtymistä ja katsoo, että komission ehdottamat EUlaajuiset toimenpiteet ovat oikeansuuntaisia. Valtioneuvosto pitää tärkeänä varmistaa toimien vaikuttavuus sekä vaikuttavuuden seuranta.

Valtioneuvosto pitää hyvin tärkeinä toimia pölyttäjäkadon pysäyttämiseksi ja pölyttäjäkannan ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Pölyttäjien merkitys myös metsissä on huomattava esimerkiksi marjasatojen kannalta.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä edistää geenivarojen säilyttämistä, käyttöä ja geneettistä monimuotoisuutta viljelykasvien ja kotieläinten jalostuksessa erityisesti ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistamiseksi maataloudessa. Sopeutumisen näkökulmasta paikallinen kasvinjalostus on tärkeää.

Yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP) kytköksissä olevat tavoitteet

Moni biodiversiteettistrategian tavoitteista on kytköksissä YMP:n uudistukseen. Valtioneuvosto katsoo, että luonnon monimuotoisuutta, ilmastokestävyyttä sekä vesien tilaa voidaan samanaikaisesti parantaa YMP:n toimenpiteiden ja ehdollisuuden kautta.

Valtioneuvosto on sitoutunut uuden yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kehittämiseen, ja sen erityistavoitteeseen edistää luonnon monimuotoisuutta, ekosysteemipalveluja ja säilyttää arvokkaita maisemia sekä turvata viljelijöiden toimeentuloa ja ruoantuotannon kilpailukyky. Valtioneuvosto katsoo, että maatalouden osalta tiedonannon ilmasto- ja ympäristötoimia tulee toteuttaa YMP:n ja strategiasuunnitelmien kautta kunkin jäsenvaltion olosuhteisiin sopivalla tavalla ja niiden tulee perustua jäsenvaltioissa kansallisesti havaittuihin tarpeisiin. Valtioneuvoston kannat YMP:n uudistuksen asetusehdotuksiin on kuvailtu U-kirjelmässä (U 73/2018 vp) ja U-jatkokirjeissä (UJ 5/2019 vp ja UJ 4/2020 vp). Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kansallisten YMP:n strategiasuunnitelmien sisältövaatimukset ja valvontavelvoitteet ovat suunnitelmien hyväksymiseen ja toimeenpanoon liittyvien viivästymien välttämiseksi mahdollisimman aikaisin jäsenvaltioiden tiedossa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jäsenmaat ottavat ehdotettavat EU:n laajuiset CAP:n biodiversiteetti-indikaattorit käyttöön ja kehittävät pitkäjänteistä omaa kansallista biodiversiteettivaikutusten seurantaa. Strategian toimeenpanon ja vaikuttavuuden seurantaa ja YMP:n indikaattorien synergiaa tulee vahvistaa ja tulisi pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaiseen mittaristoon.

Kasvinsuojeluaineet, ravinnepäästöt, luomuviljely ja maisemapiirteet

Valtioneuvoston kannat tavoitteisiin koskien kasvinsuojeluaineita, ravinnepäästöjä ja lannoitteita sekä luomuviljelyä on kuvattu tarkemmin Pellolta pöytään -strategian E-kirjeessä.

Kasvinsuojeluaineiden suhteen valtioneuvosto korostaa riskien vähentämisen merkitystä, mutta riskinarviointia tulee edelleen parantaa. Valtioneuvosto pitää tärkeänä vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien ja –tekniikoiden käytön lisäämistä sekä vähäriskisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Kasvinsuojelun tulee olla ekologisesti kestävää ja noudattaa varovaisuusperiaatetta. Valtioneuvosto voi hyväksyä yleisen tavoitteen kasvinsuojeluaineiden käytön määrällisestä vähentämisestä EU:n tasolla, mutta komission tavoite prosentuaalisesta määrän vähentämisestä on kuitenkin epäselvä ja vaatii edelleen tarkennusta. Valtioneuvosto voi tukea käytön määrällistä vähentämistavoitetta kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön direktiivin 4 artiklan mukaisille erityisesti tarkkailtaville tehoaineille.

Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta ravinnekuormituksen vähentämistarpeiden tunnistamisesta, mutta huomauttaa, että Itämeren valtiot ovat HELCOM:ssa sopineet Itämeren ravinnekuormituksen katosta ja valtiokohtaisista vähentämistavoitteista. Valtioneuvosto katsoo, että on tärkeää vahvistaa lainsäädännön toimeenpanoa kuormituksen vähentämiseksi. Valtioneuvosto kannattaa mineraalilannoitteiden käytön hallittua vähentämistä niiltä osin, kun se on viljelykasvin tarpeiden mukaista eikä vaaranna satotasoja. Valtioneuvosto pitää tärkeänä edistää ravinteiden kierrätystä sekä täsmäviljelyn tekniikoiden hyödyntämistä ja muita kestäviä käytäntöjä mineraalilannoitteiden käytön vähentämiseksi.

Valtioneuvosto pitää myönteisenä tavoitteena nostaa luonnonmukaista tuotantoa kotieläin- ja kasvintuotannossa EU:ssa 25 %: iin maatalousalasta, ottaen kuitenkin huomioon, että tuotannon kasvun tulee tapahtua markkinalähtöisesti vastaten kulutuksen ja vientimahdollisuuksien kasvua. Valtioneuvosto myös tukee tavoitetta kannustaa viljelijöitä luomutuotannossa käytettyjen vilje-

lytapojen hyödyntämiseen. Luomutuotanto tukee useita strategiassa asetettuja kestävän tuotannon tavoitteita.

Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta, että maatalousmaa sisältäisi monimuotoisia maisemapiirteitä, joilla lisätään luonnon monimuotoisuutta ja katsoo, että näiden toimien vaikuttavuutta tulee lisätä. Valtioneuvosto katsoo, että ekologisen kytkeytyvyyden vahvistamisen keinoista maatalousympäristöissä tarvitaan vielä lisätietoa. Valtioneuvosto katsoo, että näiden toimien vaikuttavuutta tulee lisätä. Kuten U-jatkokirjeessä (UJ 4/2020 vp) on todettu, valtioneuvosto pitää hyvänä, että ei-tuottavia aloja olisi nykytason mukaisesti 5 %, mutta vähimmäisosuudesta ei tulisi säätää EU-tasolla vaan päätäntävalta tulisi olla jäsenmailla.

Valtioneuvosto kannattaa toimenpiteiden vahvistamista maaperän kasvukunnon parantamiseksi, eroosion vähentämiseksi sekä maaperän orgaanisen aineen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi. Valtioneuvosto on sitoutunut edistämään kansainvälistä 4/1000-aloitetta maatalouden hiilensidonnan lisäämiseksi sekä kehittämään hiilensidontaa ja –varastointia edistävien viljelytapojen tutkimusta ja edistämään niiden käyttöönottoa.

Luonnon monimuotoisuuden edistäminen metsissä

Valtioneuvosto pitää luonnon monimuotoisuutta koskevan tietopohjan ja luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista metsäsektorilla tärkeänä. Luonnonsuojelualueverkoston lisäksi keskeistä on kehittää talousmetsien luonnonhoitoa ja sen valtavirtaistamista osana jokapäiväistä metsänhoitoa.

Metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta, olisi perusteltua suojella jäljellä olevat luonnonmetsät. Valtioneuvosto korostaa selkeiden ja vakiintuneiden käsitteiden hyödyntämistä, kuten esim. FAO:n luonnonmetsän määritelmää (primary forest). Vanhojen metsien ja luonnonmetsien suojelusta tulee voida päättää kansallisella tasolla.

Valtioneuvoston mielestä EU:n metsästrategiaa tulee kehittää luonnon monimuotoisuustavoitteiden ja metsiin liittyvien politiikkojen yhteensovittamisen työkaluna. Valtioneuvosto yhtyy näkemykseen, että metsittäminen tulee toteuttaa siten, että sillä ei aiheuteta haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle.

Valtioneuvosto katsoo, että metsiä ja metsäsektoria varten on laadittava vahva, itsenäinen ja kokonaisvaltainen strategia. Strategian tulisi parantaa metsiin ja metsäsektoriinvaikuttavien aloitteiden politiikkajohdonmukaisuutta ja kattaa koko metsäsektorin arvoketju metsien kestävän hoidon ja käytön edistämisestä aina tuotteisiin asti. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että metsästrategia mahdollistaa metsien kestävän hyödyntämisen ja kunnioittaa omaisuudensuojaa samalla kun huolehditaan ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteista. Valtioneuvosto katsoo, että metsästrategian kautta voidaan edistää myös puurakentamista.

Metsätalouteen liittyvien toimien on koko valtioneuvoston EU-jäsenyyden ajan tulkittu kuuluvan jäsenmaiden kansallisen kompetenssin piiriin. EU:lla on toimivaltaa ympäristö-, maatalous- ja energiasektoreilla, jotka joko suoraan tai välillisesti vaikuttavat metsiin. Valtioneuvosto katsoo, että metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin kansallisen päätäntävallan piirissä. Jäsenmaat ja

niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja jokaisella tulisi olla tieteeseen perustuvat kestävän metsänhoidon suositukset.

Metsänhoidon kysymyksissä ja määritelmissä tehtävän työn tulee hyödyntää olemassa olevia suosituksia metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä, ja biodiversiteettistrategian metsiin liittyvää työtä tulee tehdä laajassa yhteistyössä komission eri pääosastojen välillä ja pysyvää metsäkomiteaa hyödyntäen. Kansainvälisen metsäraportoinnin harmonisoimiseksi on tehty pitkäjänteistä työtä. Valtioneuvosto toteaa, että, EU:n tulisi osaltaan edistää tätä työtä ja erityisesti raportointia luonnon monimuotoisuuden osalta.

Maaperä, saastuminen ja toimet rakennetuissa ympäristöissä sekä vieraslajit

Valtioneuvosto pitää tärkeänä ja tarpeellisena EU:n maaperästrategian päivittämistä. Maaperän tilan parantaminen edellyttää haittojen vähentämistä tukevia toimenpiteitä useilla politiikkasektoreilla. Toimenpiteiden ja päätöksenteon tueksi tarvitaan tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa kokonaiskuvaa maaperän biodiversiteetistä, ekosysteemipalveluista ja niihin vaikuttavista tekijöistä eri alueilla ja maalajeilla.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä vähentää saastumisen, ml. muovit, ja rehevöitymisen haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen, ilmaan, vesiin sekä maaperään ja kannattaa Zero Pollution –toiminta- ja seurantaohjelman laatimista hyvänä.

Valtioneuvosto pitää myös tärkeänä luonnon monimuotoisuuden, vihreän infrastruktuurin ja ekologisen kytkeytyvyyden lisäämistä rakennetussa ympäristössä.

Valtioneuvosto toimeenpanee EU:n sekä omaa kansallista vieraslajilainsäädäntöä toteuttaen valtioneuvoston kansallisia vieraslajien torjuntaa koskevia hallintasuunnitelmia.

Kansainväliset asiat

Valtioneuvosto pitää tärkeänä linjausta EU:n roolista globaalina edelläkävijänä luonnon monimuotoisuutta koskevissa asioissa. Valtioneuvosto tulee linjaamaan YK:n luonnon monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen ns. post-2020 neuvotteluihin liittyvät kantansa osana valmistautumista vuonna 2021 pidettävään 15. osapuolikokoukseen.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että biodiversiteettisopimusten pöytäkirjat bioturvallisuudesta ja geenivarojen saatavuudesta ja hyötyjen oikeudenmukaisesta jaosta ovat kiinteä osa toimeenpanoa ja EU-yhteistyötä. Valtioneuvosto pitää hyvänä, että EU laatii kattavan Afrikkastrategian.

Valtioneuvosto on huolissaan maailmanlaajuisesta metsäkadosta sekä metsien tilan heikkenemisen vaikutuksista ja toteaa, että tavoitteiden saavuttaminen vaatii kokonaisvaltaista tarkastelua sekä lisätoimia. Viitaten valtioneuvoston puheenjohtajuuskaudella hyväksyttyihin neuvoston päätelmiin ja eduskunnan lausuntoihin aiheesta, valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU:n lainsäädäntöä kehitetään metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen minimoimiseksi. Valtioneuvosto kannattaa kehitysyhteistyön vahvistamista ja on sitoutunut metsäkadon pysäyttämiseen ja heikentyneiden elinympäristöjen ennallistamiseen maailmanlaajuisesti sekä tuotteiden toimitusket-

jujen läpinäkyvyyden lisäämiseen haitallisten vaikutusten vähentämiseksi. Valtioneuvosto panostaa pitkäjänteiseen työhön globaalin metsäkadon ehkäisemiseksi ja metsien kestävän hoidon ja käytön edistämiseksi. Tavoitteiden saavuttamiseksi valtioneuvosto kannustaa keskittymistä globaalin metsäkadon aiheuttajiin, kuten maatalousmaan raivaamiseen, polttopuun keruuseen sekä maaoikeuskysymyksiin ja sen juurisyihin.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä ajantasaisten ex ante ja ex post -vaikutustenarviointien laatimista osana EU:n neuvottelemia kauppasopimuksia.

Vuodesta 2018 alkaen on YK:n yleiskokouksen mandaatilla neuvoteltu YK:n merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) uudesta täytäntöönpanosopimuksesta koskien kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologisen monimuotoisuuden suojelua ja kestävää käyttöä (Biodiversity Beyond National Jurisdiction, BBNJ). Osana EU:ta valtioneuvoston tavoitteena on saada aikaan kunnianhimoinen sopimus, jolla osaltaan turvataan merten hyvinvointia tämän niin kutsutun aavan meren alueella, joka kattaa noin 70 % maailman merien pinta-alasta. Sopimuksella ei olisi välittömiä vaikutuksia Itämerellä, mutta kansallisesta näkökulmasta sopimus voisi erityisesti edistää suojelutavoitteita arktisilla merialueilla.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Biodiversiteettistrategia vuoteen 2030 on tärkeä komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan (European Green Deal) kuuluva aloite. Ympäristövaliokunta on antanut Euroopan vihreästä kehitysohjelmasta lausunnon (YmVL 1/2020 vp), jossa se on korostanut muun ohella EU:n kansainvälistä johtajuutta luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja ennallistamisessa, sekä sitä, että luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja ilmastonmuutos kytkeytyvät erottamattomasti toisiinsa ja niiden aiheuttamiin uhkiin on puututtava yhdessä kaikilla sektoreilla. Yhteys maatalouteen ja metsätalouteen on myös kiinteä, joten politiikkajohdonmukaisuudesta on synergiahyötyjen saamiseksi tärkeää pitää huolta. Yhdenmukaisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman kanssa tavoitteena tulee olla koherentti luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä käyttö, joka turvaa myös tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet ja luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvat elinkeinot.

Strategia sisältää osittain yhteisiä tavoitteita Pellolta pöytään -strategian kanssa. Ympäristövaliokunta ottaa erikseen kantaa Pellolta pöytään strategiaa koskevassa lausunnossaan (YmVL 13/2020 vp — E 83/2020 vp) muun muassa molempiin strategioihin sisältyviä kasvinsuojeluaineiden ja lannoitteiden käyttöä sekä luomutuotantoa ja ruokajärjestelmän muutostarvetta koskeviin tavoitteisiin.

Valiokunta korostaa, että biodiversiteettistrategian tulee olla kattava ja kunnianhimoinen, jotta EU voi paitsi turvata luonnon monimuotoisuuden elpymisen alueellaan myös toimia esimerkkinä kansainvälisesti erityisesti YK:n kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen uudistamisprosessissa. Strategiassa luodaan suuntaviivat EU:n toimille, ja se toimii myös mallina kansainvälisessä yhteistyössä toimille luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi. Strategiassa määritetään EU:n luonnon monimuotoisuustavoitteet vuoteen 2030 saakka. Strategia viimeistellään, kun kansainvälisis-

tä tavoitteista luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi on päätetty YK:n luonnon monimuotoisuussopimuksen osapuolikokouksessa[1] Kiinan Kunmingissa vuonna 2021. Kunnianhimoiset ja kattavat toimet globaalilla tasolla ovat välttämättä tarpeen, sillä käynnissä on ennennäkemätön ihmisen aiheuttama sukupuuttoaalto, joka uhkaa taloutta, ruoantuotantoa ja ihmisten terveyttä.

Strategian peruslähtökohtana on puuttua jo olemassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon merkittäviin puutteisiin, eli lähtökohtana on lintu- ja luontodirektiivin, vesipolitiikan puitedirektiivin, tulva- ja meristrategiadirektiivin täytäntöönpanon varmistaminen. Valiokunta yhtyy näkemykseen siitä, että voimassaolevan lainsäädännön täysimääräisellä täytäntöönpanolla ja kehittämisellä on käytännössä suuri merkitys. Esimerkkinä voidaan mainita, että EU:n laajuiset toimet ovat olleet välttämättömiä esimerkiksi laittoman ja väärinraportoidun kalastuksen estämiseksi lohikantojen suojelemiseksi, minkä lisäksi ennallistamistoimet ovat laaja-alaisesti tarpeen vaelluskalakantojen elvyttämiseksi.

Toinen peruslähtökohta on suojelualueiden pinta-alan lisääminen EU-tasolla 30 %:iin nykyisestä 26 %:sta siten, että tiukan suojelun piirissä on tästä vähintään kolmannes, sekä ekologisten käytävien perustaminen verkostoon kuuluvien alueiden välille. Lisäksi kaikki jäljellä olevat luonnontilaiset ja vanhat metsät tulisi suojella. Ympäristövaliokunta tukee valtioneuvoston tavoin suojelupinta-alatavoitteita ja korostaa, että suojelualueiden riittävän kytkeytyneisyyden varmistaminen on luontoarvojen säilyttämisen kannalta tärkeää.

Valiokunta yhtyen valtioneuvoston kantaan korostaa myös sitoutumista tietopohjaiseen politiikkaan. Esimerkiksi vanhojen metsien määrittelyn kriteerien tulee siten myös perustua tieteellisiin kriteereihin. Tavoitteiden ja toimien tulee perustua myös kattaviin vaikutusanalyyseihin. Koska tällaisia ei ole vielä tehty, valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa selvitetään tavoitteiden osalta tarkemmin sitä, mitä strategian sisältämät määrälliset suojelu- sekä ennallistamistavoitteet merkitsevät Suomelle. Strategian 30 %:n suojelupinta-alaan ja 10 %:n tiukan suojelun vaatimukseen liittyy avoimia kysymyksiä, joihin komissio on ilmoittanut antavansa lisäohjeistusta vuoden 2020 aikana. Valiokunta toteaa, että suojelualuepinta-alan tai tiukasti suojellun alan ilmoittaminen ei ole yksiselitteistä. Pinta-alaan vaikuttaa erityisesti käytettävä suojelualueen ja tiukan suojelun määritelmä, joista vertailtavuuden säilyttämiseksi kansainvälisissä yhteyksissä tulee sopia. Valiokunta valtioneuvoston kannan tavoin korostaa, että suojelualueisiin on tärkeää hyväksyä myös virkistyskäytön piirissä olevia alueita.

Valiokunta pitää myös luonnon monimuotoisuuden edistämistoimia maatalousympäristöissä tärkeinä. Näistä suurin osa kytkeytyy yhteiseen maatalouspolitiikkaan, jonka kautta tulee osaltaan edistää luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja yhdessä viljelijöiden toimeentulon ja ruoantuotannon edellytysten turvaamisen kanssa. Kannatettava on esimerkiksi tavoite luonnonmukaisen tuotannon nostamiseen 25 %:iin EU:n maatalousalasta. Tältäkin osin valiokunta viittaa lähemmin lausuntoonsa tiedonannosta Pellolta pöytään -strategiasta (YmVL 13/2020 vp).

1 YK:n biodiversiteettisopimus, joka tuli voimaan vuonna 1993, on keskeisin luonnon monimuotoisuutta turvaava sopimus. Sopimuksen tavoitteena on ekosysteemien ja kasvi- ja eläinlajien suojelu, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä geenivarojen saatavuudesta koituvien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jako. Sopimuksen on allekirjoittanut 196 osapuolta.

EU:n rahoitusinstrumentteja tulisi voida täysimääräisesti hyödyntää osana vihreän kehityksen ohjelmaa monimuotoisuustavoitteiden tukemisessa, erityisesti ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden synergiahyötyjen lisäämiseksi. Ilmasto- ja biodiversiteettineutraliteettiperiaatteet kaikissa toimissa ja seurannan varmistaminen ovat olennaisia monimuotoisuudelle aiheutuvien haittojen minimoimiseksi.

Valiokunta korostaa valtioneuvoston tavoin yritysten roolin vahvistamista monimuotoisuustavoitteiden toimeenpanossa. Biodiversiteettikato on yhtä merkittävä globaali haaste kuin ilmastokriisi, mutta yleinen tietoisuus sen uhasta on jäänyt ilmastonmuutoksen varjoon. Julkisen vallan toimet eivät yksin riitä mittavan muutoksen aikaansaamiseen, vaan tärkeää on myös edistää tiedonsaantia toimintatapojen vaikutuksista luontokatoon sekä tämän tiedon integroimista yritysten päätöksentekoon. Valiokunta pitää tärkeänä, että luonnon monimuotoisuuden suojelun ja käytön kestävyyden arvioinnin edellytyksenä olevaa tietopohjaa ja tiedonkulkua vahvistetaan kaikin tavoin.

Valiokunta toteaa, että komissio tekee vuonna 2021 ehdotuksen EU:n metsästrategiaksi. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että EU:n metsästrategiaa kehitetään luonnon monimuotoisuustavoitteiden ja metsiin liittyvien politiikkojen yhteensovittamisen työkaluna. Valiokunta yhtyy näkemykseen siitä, että metsiä ja metsäsektoria varten tulee laatia itsenäinen ja kokonaisvaltainen strategia, jolla parannetaan metsiin ja metsäsektoriin vaikuttavien aloitteiden politiikkajohdonmukaisuutta. Sen tulisi kattaa koko metsäsektorin arvoketju metsien kestävän hoidon ja käytön edistämisestä aina tuotteisiin asti. Samanaikaisesti on tärkeää, että metsäpolitiikka on jatkossakin kansallisen päätäntävallan piirissä, vaikka EU vaikuttaakin yhteisen metsäpolitiikan puuttumisesta huolimatta välillisesti metsäpolitiikan sisältöön muun muassa ilmasto-, ympäristö- ja energiapolitiikan kautta.

Globaalin metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen ehkäisemiseksi on tärkeää jatkaa pitkäjänteistä työtä ja ottaa nämä tavoitteet myös kehitysyhteistyössä tehokkaasti huomioon. Viimeaikainen kehitys on erittäin huolestuttavaa ja vaatii tehokkaampia toimia. Valiokunta korostaa kauppasopimusten tärkeää roolia keinona puuttua ongelmaan. Valiokunta pitää tärkeänä, että EU edistää kauppasopimuksissa metsiensuojelua ja kestävää metsätaloutta koskevia määräyksiä ja kannustaa sellaisten maatalous- ja metsätuotteiden kauppaan, jotka eivät aiheuta metsäkatoa tai metsien tilan heikkenemistä. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi tukee komission suunnitelmaa koskien ihmisoikeuksiin ja ympäristöön liittyvää huolellisuusvelvoitetta taloudellisissa arvoketjuissa.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Ympäristövaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia.

Valiokunnan lausunto YmVL 14/2020 vp

Helsingissä 2.10.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Hannu Hoskonen kesk
varapuheenjohtaja Tiina Elo vihr
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Petri Huru ps
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Niina Malm sd
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Mauri Peltokangas ps
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Euroopan komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon koskien vuoteen 2030 ulottuvaa EU:n biodiversiteettistrategiaa - Luonto takaisin osaksi elämäämme. Tämä on yksi komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (European Green Deal) aloitteista. Komissio antoi samaan aikaan tiedonannon Pellolta pöytään -strategiasta, jossa on esitetty joitakin yhdenmukaisia toimia biodiversiteettistrategian kanssa. Uusi biodiversiteettistrategia tähtää luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseen vuoteen 2030 mennessä. Strategia koostuu 1) kunnianhimoisista tavoitteista koskien luonnonsuojelua sekä elinympäristöjen kunnostamista ja ennallistamista, 2) edellytyksistä muutoksen aikaansaamiseksi, sekä 3) EU:n kunnianhimoisista tavoitteista maailmanlaajuisessa luonnon monimuotoisuuden työssä.

Lisäksi Euroopan komission tiedonannon keskeinen viesti on, että toimia luonnon köyhtymisen pysäyttämiseksi tulee kiirehtiä ja EU:n lainsäädännön toimeenpanon vaikuttavuutta vahvistaa. Strategian pääsisältö kattaa toimet niin luonnonsuojelualueverkoston osalta kuin ekologista kestävyyttä lisäävät toimet suojelualueverkoston ulkopuolella eri toimialojen osalta. Tavoitteena on parantaa erilaisten maa- ja vesielinympäristöjen ekologista tilaa laajalla ennallistamisohjelmalla. Tiedonanto korostaa yhteiskunnallisten rakennemuutosten välttämättömyyttä, jotka osaltaan mahdollistavat tavoitteiden toteutumisen ja varmistavat, ettei oikealla kädellä lisätä ja vasemmalla heikennetä entisestään luonnon monimuotoisuutta.

Ensinnäkin perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää sinällään nyt esitettyä EU:n biodiversiteettistrategiaa kehityskelpoisena ohjelmaluonnoksena, jos sitä osataan käyttää järkevästi ja oikein oikeissa käsissä. Kuten tunnettua, tästä ei kuitenkaan ole mitään takeita tai edes varmuutta, koska kyse on Euroopan unionista ja sen eri toimielimistä. Tämän johdosta perussuomalaiset ovat erittäin huolissaan siitä, että nyt tehtyyn esitykseen liittyy monia keskeisiä avoimia kysymyksiä. Eräs tällainen iso kysymysmerkki liittyy juuri muiden muassa komission tiedonannossa mainittuihin 30 %:n suojelupinta-alaan sekä 10 %:n tiukan suojelun kysymykseen, joihin komissio on ilmoittanut antavansa lisäohjeistusta vuoden 2020 aikana, minkä pohjalta jäsenmaat sitten käyvät komission kanssa jatkokeskustelut siitä, miten nämä tietyt alat määritellään ensi vuoden aikana. Tämä on sekä kestämätöntä että väärä marssijärjestys asiassa. Ensin olisi tullut luoda kansallinen metsästrategia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä ei voi myöskään hyväksyä nyt tehtyä esitystä, sillä metsäpolitiikastamme samoin kuin vanhojen metsien ja luonnonmetsien suojelusta tulee voida päättää kansallisella tasolla eikä Euroopan unionissa. Merkittävää on muistaa myös, että metsäpolitiikan tulee olla jatkossakin kansallisen päätäntävallan piirissä. Nyt näin ei välttämättä tapahdu, sillä EU:n biodiversiteettistrategiassa ja kestävässä rahoituksessa on ollut nähtävissä ehdotuksia käytännön metsätaloustoimien yksityiskohtaiseen ohjaamiseen, joka osaltaan vähentäisi metsäasioiden johdonmukaista tarkastelua.

Toisaalta on myös oleellista muistaa, että EU:n jäsenmaat ja niiden olosuhteet ovat erilaisia, ja jokaisella tulisi olla tieteeseen perustuvat kestävän metsän hoidon tavoitteet. Nyt tällaisia analyyseja tai vaikuttavuusarviointeja ei ole ollut käytettävissä. Näin ollen emme tästäkään syystä voi olla metsänhoitomme osalta allekirjoittamassa nyt esitettyä EU-strategiaa, sillä emme tiedä lain-

kaan, mitä EU:n biodiversiteettistrategian 2030 sisältämät tavoitteet tarkoittavat Suomen kannalta jatkossa. Mielestämme on myös selvää, että metsätaloutta ei pidä käsitellä kapeasti vain luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta katsottuna vaan asia tulee nähdä laaja-alaisemmin, sillä suomalainen metsäteollisuus hyödyntää metsiä vastuullisesti ja pitkäjänteisesti luoden työtä ja hyvinvointia koko maahan jo nyt. Valitettavasti biodiversiteettistrategia ei kuitenkaan perussuomalaisten mielestä tunnista kestävän metsätalouden merkitystä osana kokonaisuutta ja ao. sektorin tulevaisuutta. Täten avointa valtakirjaa emme voi antaa.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa myös kiinnittää huomiota siihen, että turvemaiden tiukka suojelu on suomalaisen maa- ja metsätalouden kannalta merkittävä uhka. Tulee nimittäin muistaa, että Suomessa turvemaiden osuus metsämaasta on noin neljännes, minkä lisäksi turvemailla on myös noin neljännes puuston kokonaistilavuudesta ja sen kasvusta. Turvepelloilla on täten ruoantuotannon ja siihen vahvasti linkittyvän huoltovarmuuden näkökulmasta olennaisen tärkeä merkitys.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valiokunta ottaa edellä olevan huomioon eikä yhdy valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 2.10.2020

Mauri Peltokangas ps
Sheikki Laakso ps
Petri Huru ps